

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 21.12.2005
KOM(2005) 675 lõplik

**KOMISJONI ARUANNE
NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE NING EUROOPA MAJANDUS- JA
SOTSIAALKOMITEELE**

**teine aruanne nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult
väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta**

SISUKORD

1.	Sissejuhatus	3
2.	Üldine taust	3
3.	Esimene aruanne direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamise kohta (1993–1998).....	4
3.1.	Esimese aruande kokkuvõte	4
3.2.	Institutsioonide vastused	4
4.	Ülevaade esimese aruande järel toimunud	5
4.1.	Muudatused õigusaktides: direktiiv 2001/38/EÜ.....	5
4.2.	Kümne uue liikmesriigi valmistumine ühinemiseks	5
4.3.	Euroopa kultuuripärandi kaitse parandamisele kaasa aitamine: uuring kultuuriväärtuste jälgitavuse kohta	5
4.4.	Halduskoostöö parandamine: suuniste vastuvõtmine	6
5.	Direktiivi kohaldamine aastatel 1999–2003	6
5.1.	Liikmesriikide kohaldamisaruannete sisu	6
5.2.	Hinnang direktiivi kohaldamisele	7
5.2.1.	<i>Ametiasutuste vaheline koostöö ja teabevahetus</i>	7
5.2.2.	<i>Tagastamismenetlus</i>	8
5.2.3.	<i>Kultuuriväärtuste kaitse.....</i>	8
6.	Järeldused.....	9
6.1.	Koostöö ja teabevahetuse parandamine liikmesriikide vahel	9
6.2.	Tagastamismenetluse algatamise tähtaja pikendamine.....	9
6.3.	Väärtuslavede säilitamine	9
6.4.	Aruannete esitamise sagedus	10
6.5.	Küsimuste suunamine kultuuriväärtuste nõuandekomiteele.....	10

1. SISSEJUHATUS

Nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiiviga 93/7/EÜ¹ loodi riikide ametiasutuste vahelise koostöö mehhanismid ning liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise õiguslik kord.

Direktiivi artikli 16 lõikes 2 on sätestatud, et komisjon esitab iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele aruande direktiivi kohaldamise kohta.

Käesolev dokument on teine aruanne ning selles käsitletakse aastaid 1999–2003; aruandes hinnatakse direktiivi kohaldamist viieteistkümnes liikmesriigis. Esimene aruanne andis ülevaate aastatest 1993–1998.²

2. ÜLDINE TAUST

Ühenduse tasandil kohaldatakse kultuuriväärtuste suhtes Euroopa Ühenduse asutamislepingu (edaspidi „EÜ asutamisleping“) sätteid, eelkõige neid, mis käsitlevad kaupade vaba liikumist. EÜ asutamislepingu artiklitega 28 ja 29 on keelatud impordi- ja ekspordipiirangutega samaväärse toimega meetmed

Artikliga 30 on siiski ette nähtud, et EÜ asutamislepingu artiklite 28 ja 29 sätted ei välista ekspordi, impordi või transiitkaupade suhtes kehtestatud keelde või piiranguid, kui need on õigustatud eelkõige kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitsmiseks. Et selliseid keelde või piiranguid lubada, peavad need olema vajalikud ja kavandatud eesmärgiga proportsionaalsed ning seepärast ei tohi need endast kujutada suvalise diskrimineerimise vahendit või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist.

Kõnealuses kontekstis on direktiiv 93/7/EMÜ siseturu toetusmeede, mille eesmärk on ühitada siseturu toimimine liikmesriikidele pakutava kindlusega, et tagatakse kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse staatuses olevate kultuuriväärtuste kaitse vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 30.

Direktiivi eesmärk ei ole võidelda ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastu. Samuti ei reguleerita kõnealuse direktiiviga seda, kuidas liikmesriigid kasutavad asutamislepingu artiklit 30. Lisaks jääb nimetatud artiklist tulenevalt liikmesriikidele õigus määrata kindlaks oma rahvuslikud rikkused ning neil säilib võimalus võtta vastu selliste rikkuste kaitse tagamiseks vajalikud siseriiklikud sätted.

¹ Nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiiv 93/7/EMÜ liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta, EÜT L 74, 27.3.1993, lk 74, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. veebruari 1997. aasta direktiiviga 96/100/EMÜ, EÜT L 60, 1.3.1997, lk 59, ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2001. aasta direktiiviga 2001/38/EÜ, EÜT L 187, 10.7.2001, lk 43.

² Komisjoni aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele nõukogu määruse (EMÜ) nr 3911/92 (kultuuriväärtuste ekspordi kohta) ja nõukogu direktiivi 93/7/EÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta; KOM (2000)325 (lõplik), 25. mai 2000.

3. ESIMENE ARUANNE DIREKTIIVI 93/7/EMÜ KOHALDAMISE KOHTA (1993–1998)

3.1. Esimese aruande kokkuvõte

Esimeses aruandes³ tõdeti, et direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmine kulges aeglaselt ning seega hilines direktiivi kohaldamine. Direktiivi kohaldamise tegelikku kestust ei saanud pidada piisavaks, et hinnata kohaldamise tulemuslikkust.

Nimetatud aruandes rõhutati, et liikmesriikide arvates oli direktiiv kultuuripärandi kaitsmiseks vajalik ja kasulik. Enamik riike pidas direktiiviga loodud ühenduse juriidilist raamistikku piisavaks, kuid mõned riigid soovisid seda edasi arendada. Näiteks Itaalia oli seisukohal, et tähtaega tuleks pikendada ühelt aastalt kolmele; Madalmaad aga tegid ettepaneku laiendada tagastamise algatamise õigust eraisikutele.

Kõnealuses aruandes juhiti siiski tähelepanu sellele, et halduskoostöö riikide ja ühenduse ametiasutuste vahel ei olnud praktikas rakendunud. Seepärast toetas enamik liikmesriike kõnealuse koostöö parandamist. Lisaks muule märgiti aruandes, et arvestades liikmesriikide territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste kohta käiva teabe ebapiisavust, oleks soovitav parandada kultuuriväärtuste jälgitavust.

3.2. Institutsioonide vastused

Euroopa Parlament ja nõukogu esitasid oma vastustes ettepanekuid direktiivi parandamiseks.

Euroopa Parlament leidis oma resolutsioonis,⁴ et Euroopa Liit peaks oma pädevuse piires pöörama suuremat tähelepanu ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastasele võitlusele ning selles on komisjonil keskne roll. Seepärast tegi parlament eelkõige järgmised ettepanekud:

- muuta direktiivis 93/7/EMÜ sätestatud üheaastast tagastamisnõude esitamise tähtaega;
- korraldada viieteistkümnes liikmesriigis ja kümnes kandidaatriigis kampaania, et suurendada teadlikkust ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise negatiivsetest külgedest;
- koostada täielikud ja avalikud loetelud väärtustest, mis kuuluvad institutsioonidele ja fondidele, avalik-õiguslikele või eraõiguslikele organitele, ning
- anda välja roheline raamat ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise kohta ning teha ühenduse tasandil konkreetseid ettepanekuid sellise kaubandusega võitlemiseks.

Selles aruandes ei käsitleta kolme viimase ettepaneku järeelmeetmeid, vaid ainult direktiivi kohaldamist.

³ Vt joonealune märkus nr 2.

⁴ Euroopa Parlamendi 12. juuni 2001. aasta resolutsioon, mis käsitleb komisjoni aruannet nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele nõukogu määruse (EMÜ) nr 3911/92 (kultuuriväärtuste ekspordi kohta) ja nõukogu direktiivi 93/7/EÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta; EÜT C 53 E, 28.2.2002, lk 125, punkt 3.

Nõukogu esitas oma resolutsioonis⁵ liikmesriikidele üleskutse kasutada maksimaalselt ära direktiiviga pakutavat kaitset, eelkõige halduskoostöö intensiivsemaks muutmise kaudu. Nõukogu kutsus komisjoni tegema järgmist:

- jätkama kavandatud algatuste elluviimist ning töötama vajadusel välja uusi, et aidata paremini kaasa liikmesriikide kultuuripärandi kaitsmisele ja direktiivi toimimisele, ning
- pöörama erilist tähelepanu struktuuride ja haldussuutlikkuse loomisele uutes liikmesriikides, kes vastutavad Euroopa Liidu uute välispiiride kaitsmise eest.

4. ÜLEVAADE ESIMESE ARUANDE JÄREL TOIMUNUST

4.1. Muudatused õigusaktides: direktiiv 2001/38/EÜ

Vastavalt esimesele aruandele muudetakse direktiiviga 2001/38/EÜ⁶ direktiivi 93/7/EMÜ lisa, et konverteerida alates 1. jaanuarist 2002 omavääringus esitatud summad eurodeks ning asendada viide väärtusläve nullväärtusele fraasiga „mis tahes väärtus“. Kõik liikmesriigid on nimetatud direktiivi siseriiklikku õigusse üle võtnud.

4.2. Kümne uue liikmesriigi valmistumine ühinemiseks

Komisjon vaatas läbi kümne uue liikmesriigi kavandatud meetmed kõnealuse direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks. Komisjon pakkus ka vajalikku tehnilist abi, hõlbustamaks direktiivi nõuetekohast ülevõtmist määratud tähtaja jooksul. 2004. aastal algatas komisjon teatavate liikmesriikide suhtes siiski siseriiklike ülevõtmismeetmete teatamatajätmise tõttu rikkumismenetluste.

4.3. Euroopa kultuuripärandi kaitse parandamisele kaasa aitamine: uuring kultuuriväärtuste jälgitavuse kohta

2004. aastal lõpuleviidud uuringu peamine eesmärk oli uurida liikmesriikides direktiivi lisas loetletud kultuuriväärtusi käsitleva teabe kogumiseks, edastamiseks ja vahetamiseks kasutatavaid teabe levitamise struktuure ja mehhanisme.⁷

Uuring näitas, et iga liikmesriigi kultuuripärandi kaitse süsteemi keskmis on rahvuslikud rikkused, mida ei või riigi territooriumilt lõplikult välja viia, ning lisaks neile hõlmab süsteem selliste kultuuriväärtuste kategooriat, mille riigist väljaviimiseks on vaja riikliku ametiasutuse luba, ja kategooriat, mis koosneb kultuuriväärtustest, mis võivad väiksema kultuurilise väärtuse tõttu liikuda vabalt ja ilma kontrollimata. Uuringus tõdeti, et jälgitavus on tagatud ainult süsteemi keskmis olevate kultuuriväärtuste puhul ning vähemal määral ka teise kategooriasse kuuluvate kultuuriväärtuste puhul, mille liikumiseks on vaja riigist väljaviimise luba.

⁵ Nõukogu 21. jaanuari 2002. aasta resolutsioon, mis käsitleb komisjoni aruannet nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele nõukogu määruse (EMÜ) nr 3911/92 (kultuuriväärtuste ekspordi kohta) ja nõukogu direktiivi 93/7/EÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta; EÜT C 32, 5.2.2002, lk 3.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/38/EÜ, EÜT L 187, 10.7.2001, lk 43.

⁷ http://europa.eu.int/comm/enterprise/regulation/inst_sp/dir937_en.htm

Suurendamiseks kultuuriväärtuste jälgitavust Euroopas ühest liikmesriigist teise viimise ajal, soovitatakse uuringus järgmisi meetmeid:

- võtta vastu ühtne vorm loa jaoks, mille alusel võib ühenduses kultuuriväärtusi vedada;
- luua Euroopa tasemel andmebaas veolubade ja kolmandatesse riikidesse eksportimise lubade kohta;
- võtta kasutusele mõjusad kultuuriväärtuste märgistamise süsteemid ning luua võrk, mis toetub korrapärasele koostumisele ja ühiste tehniliste vahendite kasutamisele, et tugevdada koostööd liikmesriikide pädevate ametiasutuste vahel.⁸

4.4. Halduskoostöö parandamine: suuniste vastuvõtmine

Direktiivi artiklis 17 osutatud kultuuriväärtuste nõuandekomitee on vastu võtnud suunised, et parandada ja tugevdada pädevate asutuste vahelist halduskoostööd kontaktide ja teabevahetuse võrgu loomise kaudu.⁹ Need sisaldavad asjaomaste institutsioonide ja huvitatud isikute jaoks kogu kasulikku teavet ühenduse õigusnormide kohta, mis reguleerivad kultuuriväärtuste eksporti kolmandatesse riikidesse ja liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamist.

5. DIREKTIIVI KOHALDAMINE AASTATEL 1999–2003

5.1. Liikmesriikide kohaldamisaruannete sisu

Kuna puudusid kohaldamisaruanded, mille liikmesriigid pidid esitama vastavalt direktiivi artiklile 16, saatis komisjon 2004. aasta veebruaris liikmesriikidele küsimustiku, mille eesmärk oli lihtsustada liikmesriikide esitatud andmete võrreldavust. Kõik riigid andsid vastamisel oma panuse, kuigi tuli saata mitu meeldetuletust enne, kui 2005. aasta märtsis laekusid viimased vastused. Seejärel saadeti 2005. aasta märtsis täiendav küsimustik keskasutustele, kes vastutavad direktiivi rakendamise eest; 2005. aasta septembri lõpuks ei olnud teisele küsimustikule vastanud neli riiki (Prantsusmaa, Luksemburg, Madalmaad ja Austria).

Liikmesriikide hinnangul on direktiiv kasulik vahend, et saada tagasi rahvuslikud rikkused, mis on liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult välja viidud pärast 1993. aastat. Riikide vastustest ilmneb siiski, et:

- sageli direktiivi ei kohaldata,
- pädevate asutuste vahel puudub piisav koostöö ühenduse tasandil,
- keskasutustel ei ole piisavalt andmeid direktiivi tegeliku rakendamise kohta.

⁸ Selle soovitusel põhjal on teaduse kuuenda raamprogrammi (2002–2006) raames juba heaks kiidetud esimene teadusprojekt. Käesoleva aruande koostamise ajal valmistatakse ette uut teadusalast konkursikutset, mis hõlmab ülesandeid, mille eesmärk on eelkõige hõlbustada kultuuriväärtuste kindlakstegemist ning parandada nende jälgitavust ja märgistamist.

⁹ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/customs_controls/cultural_goods/index_en.htm. Käesoleva aruande koostamise ajal uuendatakse nimetatud suuniseid.

Lisas on esitatud liikmesriikide edastatud statistilised andmed direktiivi 93/7/EMÜ artiklite 4 ja 5 kohaldamise kohta. Kokkuvõttes oli viis juhtu, mil kultuuriväärtused tagastati riiklike ametiasutuste vahelise koostöö tulemusena ilma direktiivis 93/7/EMÜ sätestatud õiguslikku menetlust kohaldamata. Praegu on pooleli veel kaks kõnealusel ajavahemikul algatatud tagastamisjuhtu.

Lisaks on liikmesriikides edastatud 12 taotlust kultuuriväärtuste otsimiseks ja 9 teatist kultuuriväärtuste leidmise kohta. Madalmaad teatasid kaheksast kontrollimistaotlusest, mis on pärit kuuest liikmesriigist. Austria nimetas üht sellist juhtu.

Saksamaa ja Portugal teatasid, et on võtnud kultuuriväärtuste füüsiliseks säilitamiseks vajalikud meetmed. Itaalia sedastas, et Prantsusmaa ja Saksamaa olid võtnud ajutisi meetmeid tema kasuks, et vältida kultuuriväärtuste väljajäämist tagastamismenetlusest. Nimetatud liikmesriigid seda teavet ei kinnitanud.

Liikmesriigid teatasid ka kolmest direktiivi artikli 5 kohasest tagastamismenetlusest: kahe puhul oli algataja Kreeka ja ühe puhul Prantsusmaa.

Teatavad liikmesriigid (nt Saksamaa ja Madalmaad) õigustavad direktiivi vähest kohaldamist sellega, et riigiprokurör ja politseivõimud tunnevad halvasti õigusnorme, millega direktiiv on siseriiklikku õigusse üle võetud; teised liikmesriigid (nt Hispaania) leiavad, et tagastamismenetluse algatamise tähtaeg on liialt lühike ning sestap eelistatakse tsiviilõiguslikke menetlusi.

Lõpuks leiavad teatavad liikmesriigid, et aruannete esitamise sagedust tuleks muuta; Iirimaa toetab aruande koostamist kord aastas, kuid Taani ja Belgia soovivad pikendada aruandeperioodi viie või isegi kümne aastani.

5.2. Hinnang direktiivi kohaldamisele

Riikide aruannetes sisalduva teabe põhjal leiab komisjon, et artikleid 4 ja 5 on kohaldatud väga vähestel juhtudel. Siiski on raske öelda, kas see vastab kohaldamisjuhtude tegelikule arvule, sest komisjonil oli keeruline võrrelda liikmesriikide esitatud andmeid.¹⁰ Seega võib juhtuda, et liikmesriik väidab, et ta ole saanud ühtegi kultuuriväärtuse otsimistaotlust ega leidmisteadet, kuid teine liikmesriik kinnitab samas, et ta on sellise taotluse või teate esitanud. Kohaldamisjuhtude väike arv võib tuleneda ka järgmistest asjaoludest:

- riigist ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtused ilmuvad välja keskmiselt alles 20–30 aasta pärast,
- direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad vaid selle lisas loetletud rahvuslikud rikkused.

5.2.1. Ametiasutuste vaheline koostöö ja teabevahetus

Riikide esitatud teabe põhjal võib öelda, et arvestades teatatud kohaldamisjuhtude väikest arvu, ei ole keskastutustevaheline halduskoostöö ja konsultatsioonid eriti sagedased.

¹⁰ Neid raskusi arvestades esitas komisjon lisas sisalduvad tabelid heakskiitmiseks 15 liikmesriigi keskastutustele.

Seoses sellega väitsid mõned liikmesriigid (nt Belgia ja Saksamaa), et teabe kogumises ja edastamises on vajakajääke nii liikmesriikide vahel kui ka riikide sees.

Igal juhul tundub, et tabeli artikli 4 alusel võetud meetmete kohta puudus piisav kõlapind direktiivi kohaldamise eest vastutavate keskasutuste asjaomastes instantsides. Seepärast soovivad keskasutused parandada teabevahetust nii riigi tasandil kui ka liikmesriikide vahel, et kõrvaldada direktiivi tõhusat kohaldamist takistavad asjaolud.

Taani, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Portugal ja Ühendkuningriik tõid esile häid tulemusi, mida nad olid saavutanud tänu headele suhetele neis riikides direktiivide kohaldamise eest vastutavate ametiasutuste vahel, kuid kritiseerisid teiste keskasutuste suhtumist, mis ei olnud nii koostööaldis.

Liikmesriikide esitatud andmete põhjal ilmneb, et riigi tasandil kultuuriväärtustega tegelevate ametiasutuste (kultuur, toll, politsei ja kohtusüsteem) koostöö olukord on riigiti erinev. Portugali, Iirimaa, Prantsusmaa, Belgia, Itaalia ja Ühendkuningriigi kogemuste põhjal annab häid tulemusi see, kui teabe ja heade tavade vahetamiseks on olemas asjaomaseid talitusi ühendav tööühik.

5.2.2. Tagastamismenetlus

Aastail 1999–2003 algatasid liikmesriigid artikli 5 põhjal kolm tagastamismenetlust. Kaks menetlust algatas Kreeka Saksamaa suhtes ning ühe algatas Prantsusmaa Belgia suhtes.

Selliste menetluste vähesust selgitab vast asjaolu, et juba pelk kohtumenetluse olemasolu mõjutab positiivselt püüdlusi jõuda kohtuväliselt sõbralikule kokkuleppele. Liikmesriikide esitatud teabe põhjal ei ole siiski võimalik täpselt kindlaks teha, mitmel juhul jõuti direktiivi kohaldamise tulemusena kultuuriväärtuste tagastamiseni ilma kohtumenetluseta. Teatavad liikmesriigid (Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Madalmaad) eelistavad üldjoontes kasutada kultuuriväärtuste tagasisaamiseks muid õiguslikke vahendeid, sest tagastamismenetluse algatamise tingimusi peetakse liialt piiravateks (ebaseaduslik väljaviimine alates 1993. aastast ja/või ühe aasta pikkune tähtaeg).

Lisaks tuleb edastatud andmeid arvesse võttes järeldada, et artikli 6 sätteid, millega nähakse ette liikmesriikidevaheline teabevahetus tagastamismenetluse ajal, ei kohaldata.

5.2.3. Kultuuriväärtuste kaitse

Direktiiviga ettenähtud kultuuriväärtuste tagastamise korra eesmärk on tagada liikmesriikide kultuuripärandi kaitse.

Liikmesriigid on ühel meelel, et kuigi direktiivil on kultuuripärandi kaitse seisukohast ennetav mõju, ei ole see isenesest vahend, mille abil võidelda kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastu. Lisaks ei ole direktiivi eesmärk reguleerida kultuuriväärtuste vaba liikumist. Seepärast ei tohiks direktiivi tulemuslikkuse üle otsustada selle põhjal, milline on tema panus ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastasesse võitlusesse.

Arvestades liikmesriikide ja ühenduse institutsioonide huvi jätkata aktiivselt võitlust ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastu, leiab komisjon siiski, et kasulik oleks uurida põhjalikumalt kultuuriväärtuste jälgitavust käsitletud uuringu soovitusi. Kuigi uuringu järeldused jäävad väljapoole direktiivi reguleerimisala, on komisjon seisukohal, et kultuuriväärtuste nõuandekomitee on sellise arutelu algatamiseks piisavalt pädev.

Vastavalt Euroopa Parlamendi resolutsioonis¹¹ esitatud taotlusele kaalub komisjon võimalust koostada teatis kultuuriväärtuste liikumise kohta Euroopa Liidus, pöörates erilist tähelepanu olukorrale liikmesriikides.

6. JÄRELDUSED

6.1. Koostöö ja teabevahetuse parandamine liikmesriikide vahel

Hinnang direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamisele aastatel 1999–2003 osutab puudujääkidele halduskoostöös ja liikmesriikidevahelistes konsultatsioonides, mis on liikmesriikide kultuuripärandi kaitse olulised eeltingimused.

Nende puudujääkide likvideerimiseks kavatseb komisjon vaadata läbi halduskoostöö parandamise suunistes esitatud soovitude järelmeetmed. Läbivaatamine võimaldab saada ülevaate nende suuniste rakendamisest ja hinnata nende vastavust tegelikele vajadustele. Komisjon leiab, et nii riigi kui ka ühenduse tasandil tuleb sihipäraselt edendada koostööga seotud puudujääkidest ülesaamiseks ettenähtud meetmeid, et tagada ühenduse kultuuriväärtuste kaitse süsteemi nõuetekohane toimimine ja edendada direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamist. Seoses sellega toetavad teatavad liikmesriigid (nt Hispaania ja Saksamaa) menetluse kehtestamist direktiivi artikli 4 kohaldamiseks, kui sellise menetluse toel saaks täiendava bürokraatiata parandada liikmesriikidevahelist halduskoostööd. Näiteks Taani peab oluliseks, et koostöötaotlustele vastamiseks kehtestataks tähtajad. Teised liikmesriigid aga ei tundu ühist menetlust toetavat. Komisjoni arvates on praegu veel vara mingeid järeldusi teha.

6.2. Tagastamismenetluse algatamise tähtaja pikendamine

Liikmesriikide hinnangul ei ole ühe aasta pikkune tähtaeg tagastamismenetluse algatamiseks piisav. Nad toetavad selle tähtaja pikendamist kolme aastani. Sellist soovi väljendati juba esimese aruande koostamise ajal.

Arvestades konsultatsioone kultuuriväärtuste nõuandekomiteega, võiks muuta direktiivi artikli 7 lõiget 1, pikendades tagastamisnõude esitamise tähtaega kolme aastani alates kuupäevast, mil taotluse esitav liikmesriik saab teada kultuuriväärtuse asukoha ja selle omaniku või valdaja isiku.

6.3. Väärtuslāvede säilitamine

Direktiiviga on ette nähtud, et nõukogu vaatab komisjoni ettepanekul iga kolme aasta järel läbi direktiivi lisas osutatud vārtuslāved ja vajaduse korral ajakohastab neid ühenduse majandus- ja rahandusnäitajate alusel.

Kāesoleva aruande koostamise kāigus liikmesriikidelt saadud vastused on erinevad. Sellised liikmesriigid nagu Hispaania, Austria ja Rootsi leiavad, et vārtuslāved on liialt kōrged ega vōimalda tagada piisavat kaitset. Teised liikmesriigid aga (nt Ühendkuningriik) sooviksid vārtuslāvesid tōsta, et vāhendada direktiivi 93/7/EMÜ reguleerimisalasse kuuluvate kultuurivārtuste hulka. Arvestades juba esimeses aruandes esile toodud erinevate seisukohtade säilimist, ei kavatse komisjon praegu teha ettepanekut vārtuslāvede muutmiseks.

¹¹ Vt joonealune märkus nr 4.

6.4. Aruannete esitamise sagedus

Arvestades, kui keeruline on saada liikmesriikidelt teavet direktiivi kohaldamise kohta ja kui väike on direktiivi artiklite 4 ja 5 kohaldamisjuhtude arv, leiab komisjon, et ei ole vaja säilitada artiklis 16 sätestatud kohustust esitada aruanne iga kolme aasta järel.

6.5. Küsimuste suunamine kultuuriväärtuste nõuandekomiteele

Komisjon kavatses esitada eelnimetatud küsimused nõuandekomiteele.

* * *

- Komisjon palub Euroopa Parlamendil, nõukogul ning Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteel käesolevat aruannet arvesse võtta.
- Komisjon peab kultuuriväärtuste nõuandekomiteega käesoleva aruande põhjal nõu direktiivi 93/7/EMÜ kavandatud muudatuste üle seoses tagastamismenetluse algatamise tähtaja ja aruannete esitamise sagedusega.

ANNEXE

Tableaux des restitutions, des actions en restitution et des actions de coopération administrative entre les Etats membres de 1999 à 2003¹²

- **Récapitulatif des restitutions (toutes à l'amiable en dehors de la procédure de restitution juridictionnelle)**

Année	Etat restituant	Etat requérant	Objet
2003	Royaume uni	Portugal	Manuscrits d'archives du XVIII siècle
?	Royaume uni	Suède	Livres
2001	Portugal	Espagne	Peinture « Romany» de Frederico Madrazo Kuntz
2000	Pays-Bas	Autriche	Tableau
2003	Pays-Bas	Royaume uni	Manuscrits

- **Récapitulatif des négociations en vue de la restitution à l'amiable**

Année	Etat restituant	Etat requérant	Résultat
?	Allemagne	Italie	En cours
2002	Pays-Bas	Italie	En cours (cuirasse)

- **Récapitulatif des demandes de restitution introduites (article 5 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Requérant	Requis	Objet
2002	Grèce	Allemagne	438 antiquités d'origine grecque
2003	Grèce	Allemagne	13 antiquités d'origine grecque
2003	France	Belgique	Archives publiques (33.000 documents)

- **Demande de recherche d'objet (article 4, 1 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Requérant	Requis	Résultat
2003	Pays-Bas	Royaume Uni	Suite un accord entre les parties, les objets ont été renvoyés aux Pays-Bas sans besoin d'appliquer la directive
2003	Allemagne	Royaume uni	La sortie d'Allemagne n'était pas

¹² Source / Mesures communiquées par les autorités centrales chargées de l'application de la Directive 93/7/CEE à la Commission européenne

			illicite
2003	Allemagne (Peinture de Degas)	Autriche	Aucun résultat. Le tableau n'est pas connu en Autriche
2001	Autriche (Diplôme militaire romain)	Allemagne	Aucun résultat, faute d'intervention des autorités
1999 2000	Italie (2)	Pays-Bas	Régulé en dehors du cadre de la directive
?	Italie	Allemagne	En cours
?	Portugal	Espagne	En cours
?	Espagne	Allemagne	Sans succès (Tableau de Bernardo Belotto)
?	Grèce (2)	Allemagne	Saisie des objets
?	Italie	Pays-Bas	?

• **Notifications de découverte d'objet (article 4, 2 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Etat notifiant	Etat notifié	Résultat
2003	Royaume uni	France	Les autorités françaises ont accordé une autorisation avec effet rétroactif et les autorités britanniques ont pu accorder la licence d'exportation
2001 (1) 2003 (2)	Royaume-Uni (3)	Portugal	Dans deux cas, les autorités portugaises ont accordé une autorisation avec effet rétroactif et les autorités britanniques ont pu accorder la licence d'exportation. Dans l'autre cas, le bien culturel a été renvoyé au Portugal sur une base volontaire, suite à l'intermédiation des autorités britanniques entre le possesseur et les autorités portugaises.
2003	Allemagne (objets grecs)	Autriche	Sans résultat : Renonciation à la restitution faute des conditions
1999	Italie (Reliefs gotiques)	Autriche	Sans résultat : l'origine n'a pas pu être déterminé
1999	Autriche	Italie	?
?	Espagne	Italie	En cours
2002	France	Grèce	Interdiction de la vente

ANNEX

Tables showing returns and instances of administrative cooperation between Member States 1999-2003¹³

- **List of returns (all amicable settlements outside the legal return procedure)**

Year	Returning State	Requesting State	Object
2003	UK	Portugal	Archive of Manuscripts from the 18th century
?	UK	Sweden	Books
2001	Portugal	Spain	Painting “Romany” of Frederico Madrazo Kuntz
2000	Netherlands	Austria	Painting
2003	UK	Netherlands	Manuscripts

- **Summary of ongoing requests for return**

Year	Returning State	Requesting State	Result
?	Germany	Italy	Ongoing
2002	Netherlands	Italy	ongoing (armour)

- **List of legal return procedures (article 5 of directive 93/7/EEC)**

Year	Requesting State	Requested State	Object
2002	Greece	Germany	438 antiquities of Greek origin
2003	Greece	Germany	13 antiquities of Greek origin
2003	France	Belgium	Public archives (33.000 documents)

- **List of requests for search (article 4, 1 of Directive 93/7/EEC)**

Year	Requesting State	Requested State	Result
2003	Netherlands	UK	Due to an agreement between the parties, the objects were returned to the Netherlands without the need to apply the Directive.
2003	Germany	UK	Removal from Germany was not unlawful.

¹³ Source / Mesures notified by the central authorities charged with the application of Directive 93/7/EEC to the European Commission.

2003	Germany (painting of Degas)	Austria	No result. The painting is not known in Austria.
2001	Austria (Latin military diploma)	Germany	No result for lack of intervention by the authorities.
1999 2000	Italy (2)	Netherlands	Resolved outside the ambit of the Directive.
?	Italy	Germany	Ongoing
?	Portugal	Spain	ongoing
?	Spain	Germany	Without success (Painting of Bernardo Belotto)
?	Greece (2)	Germany	Securing of the objects
?	Italy	Netherlands	?

• **Notifications of discoveries (Article 4, 2 of Directive 93/7/EEC)**

Year	Notifying State	Notified State	Result
2003	UK	France	The French authorities have granted retroactive authorisation and the British authorities have issued an export licence.
2001 (1) 2003 (2)	UK (3)	Portugal	In two cases the Portuguese authorities granted retroactive authorisation and the British authorities issued export licences. In the other case, the article has been sent back to Portugal on a voluntary basis following mediation by the British authorities between the holder and the Portuguese authorities.
2003	Germany (objects of Greek origin)	Austria	No result. Restitution abandoned for lack of conditions.
1999	Italy (gothic reliefs)	Austria	No result. Origin could not be determined. Item returned to owner.
1999	Austria	Italy	?
?	Spain	Italy	Ongoing
2002	France	Greece	Prohibition of the sale

ANHANG

Tabellarische Übersicht über Rückgaben, Rückgabemaßnahmen und Zusammenarbeit im Verwaltungsbereich zwischen Mitgliedsstaaten 1999-2003¹⁴

- **Rückgaben (Einigung außerhalb des Rückgabeverfahrens)**

Jahr	Ersuchter Mitgliedstaat	Ersuchender Mitgliedstaat	Objekt
2003	Vereinigtes Königreich	Portugal	Archiv von Manuskripten aus dem 18. Jahrhundert.
?	Vereinigtes Königreich	Schweden	Bücher
2001	Portugal	Spanien	Gemälde mit dem Titel "Romany" von Frederico Madrazo Kuntz
2000	Niederlande	Österreich	Gemälde
2003	Vereinigtes Königreich	Niederlande	Manuskripte

- **Liste der laufenden Verhandlungen, die auf eine Einigung außerhalb des Rückgabeverfahrens gerichtet sind**

Jahr	Ersuchter Mitgliedstaat	Ersuchender Mitgliedstaat	Ergebnis
?	Deutschland	Italien	Laufend
2002	Niederlande	Italien	laufend (Harnisch)

- **Liste der eingeleiteten Rückgabeverfahren (Artikel 5 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Ersuchender Mitgliedstaat	Ersucher Mitgliedstaat	Objekt
2002	Griechenland	Deutschland	438 Antiquitäten griechischer Herkunft
2003	Griechenland	Deutschland	13 Antiquitäten griechischer Herkunft
2003	Frankreich	Belgien	Öffentliches Archiv (33.000 Dokumente)

¹⁴ Quelle: Maßnahmen, über die die für die Anwendung der Richtlinie 93/7/EWG zuständigen Behörden die Europäische Kommission benachrichtigt haben.

- **Anträge auf Nachforschung nach Kulturgütern (Artikel 4 Absatz 1 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Ersuchender Mitgliedstaat	Ersuchter Mitgliedstaat	Ergebnis
2003	Niederlande	Vereinigtes Königreich	Dank eines Abkommens zwischen den Parteien wurden die Kulturgüter in die Niederlande zurückgebracht, ohne die Richtlinie anwenden zu müssen.
2003	Deutschland	Vereinigtes Königreich	Verbringung aus Deutschland war nicht unrechtmäßig.
2003	Deutschland (Degas-Gemälde)	Österreich	Kein Ergebnis. Das Gemälde ist in Österreich unbekannt.
2001	Österreich (Römisches Militärzeugnis)	Deutschland	Kein Ergebnis, weil die Behörden nicht eingegriffen haben.
1999 2000	Italien (2)	Niederlande	Der Fall wurde außerhalb der Richtlinie gelöst.
?	Italien	Deutschland	laufend
?	Portugal	Spanien	laufend
?	Spanien	Deutschland	Ohne Erfolg (Gemälde von Bernardo Belotto)
?	Griechenland (2)	Deutschland	Sicherstellung der Kulturgüter
?	Italien	Niederlande	?

- **Notifizierung über das Auffinden von Kulturgütern (Artikel 4 Absatz 2 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Notifizierender Mitgliedstaat	Notifizierter Mitgliedstaat	Ergebnis
2003	Vereinigtes Königreich	Frankreich	Die französischen Behörden haben eine rückwirkende Genehmigung erteilt und die britischen Behörden haben eine Ausfuhrgenehmigung ausgestellt.
2001 (1) 2003 (2)	Vereinigtes Königreich (3)	Portugal	In zwei Fällen haben die portugiesischen Behörden eine rückwirkende Genehmigung erteilt und die britischen Behörden haben Ausfuhrgenehmigungen ausgestellt. Im dritten Fall wurde das Kulturgut auf freiwilliger Basis nach Portugal zurückgeschickt, nachdem die britischen Behörden zwischen dem

			Besitzer und den portugiesischen Behörden vermittelt haben.
2003	Deutschland (Kulturgüter griechischer Herkunft)	Österreich	Kein Ergebnis. Rückgabeverfahren wurde abgebrochen wegen mangelnder Bedingungen.
1999	Italien (gotische Reliefs)	Österreich	Kein Ergebnis. Die Herkunft der Gegenstände konnte nicht bestimmt werden.
1999	Österreich	Italien	?
?	Spanien	Italien	Laufend
2002	Frankreich	Griechenland	Verkauf des Gegenstandes wurde verboten.